

Юрыдычная даведка

Пра штрафы, аліменты, падаткі...

і іншыя даўгі раскажуць у кантакт-цэнтры органаў прымусовага выканання

Месяц штодзённага біцця даўжніка па нагах металічным кіем. Такім у Расіі ў XV—XVIII стагоддзях было мінімальнае прымусовае судовае спагнанне, якое называлася «правеж». Праўда, пасля такога пакарання чалавек не тое што не мог вярнуць доўг, а ўвогуле становіўся калекам. Праз такое бессэнсоўнае спагнанне і з'явілася ў рускай мове выслоўе «в ногах правды нет». Пад праўдай тады меўся на ўвазе той самы доўг, які чалавек не мог вярнуць. Сучасныя судовыя выканаўцы, вядома, ніякіх жахаў у дачыненні да даўжніка не прымяняюць, аднак невяртанне грошай, узятых у пазыку, — гэта і цяпер не вельмі прыемная з'ява, якая мае свае наступствы. Для спрашчэння стасункаў паміж даўжніком і выканаўцам з лета 2018-га ў краіне працуе кантакт-цэнтр органаў прымусовага выканання. За пару хвілін па тэлефоне можна атрымаць літаральна ўсю даведчаную інфармацыю.

Прапушчаныя званкі і аўтаінфарматар

Ці ёсць у мяне доўг? Дзе яго запазычанасць? Куды адвезці квітанцыю? Хто мой судовы выканаўца? Адкуль у мяне ўвогуле ўзялася запазыка? Як падаць дакументы на афармленне выканаўчага вядзення? Найбольш часта даведчанна-інфармацыйнай службе органаў прымусовага выканання задаюць менавіта такія пытанні. У першы ж месяц работы кантакт-цэнтры сюды пазваніла больш за 200 чалавек. Цяпер штотымся звартаецца каля 650 грамадзян.

— Асноўная задача кантакт-цэнтры — паведамленне мінімальнага аб'ёму інфармацыі аб выканаўчым вядзенні: дзе яно знаходзіцца, хто выканаўца, яго кантакты, дні прыёму, сума запазычанасці, — раска-заў **галоўны судовы выканаўца Беларусі Дзмітрый КАВАЛЕНКА**. — 60—70 працэнтаў запытаў маюць даведчанна-інфармацыйны характар.

Доўжацца званкі па-рознаму. Як правіла, дзве-тры хвіліны, але ёсць размовы і па гадзіне. Аператары запісваюць тэму званка чалавека, каб высветліць, якія далейшыя крокі прымаць. Па пытаннях, якія задаюць найбольш часта, нахшталь «Як спагнаць аліменты?» ці «Як разлічыць запазычанасць?», спецыялісты рыхтуюць адказы і размяшчаюць іх на сайце Міністэрства юстыцыі.

У кантакт-цэнтр можна пазваніць са стаянчарнага ці мабільнага тэлефона з 9 да 18 гадзін. Неадказаныя званкі не застаюцца без увагі — спецыяліст абавязкова перазвоніць.

— Нават калі чалавек паклаў трубку, не выслухаўшы да канца аўтаінфармацыйнага цэнтры, калі ўсе аператары занятыя, спецыяліст пасля абавязкова звяжацца з ім, — сцвярджае галоўны судовы выканаўца. — Аналізуючы званкі, мы высветлілі, што па рабоце некаторых асобных аддзелаў паступала больш за ўсё пытанняў. Таму ў гэтых структурах уведзены пілотныя рабочыя адзінкі — спецыялісты, на якіх з кантакт-

цэнтры перанакіроўваюць асаблівыя званкі. І гэтыя людзі ў межах аддзела размаўляюць з чалавекам і адказваюць на хвалючыя яго пытанні.

У Мінусце не выключаюць, што з часам у кантакт-цэнтры з'явіцца і аўтаінфарматар. Сістэма вызначыць, па якім пытанні звярнуўся чалавек — штраф, аліменты, падаткі, — і падбярэ адпаведныя адказы.

Скаргі, непаразуменні і страх інтэрнэту

Прымаць скаргі на дзеянні судовага выканаўцы ў абавязкі кантакт-цэнтры не ўваходзіць. Тым не менш чалавека ўсё роўна выслухоўваюць і раскажуць пра парадак працэсуальнага абскарджання дзеяння або бяздзейнайсці службовай асобы. Раствума-чаць, што выканаўца можа і павінен рабіць і якім чынам.

— Нельга спрабаваць вырашыць праз кантакт-цэнтр канфлікт паміж даўжніком і судовым выканаўцам. Па званку ніякія скаргі разглядацца не павінны. Калі ўжо накіпела, то напішыце заўвагі, а не так, што выгаварыліся і чакаеце, што вашы пытанні нехта пасля пойдзе вырашаць, — раіць Дзмітрый Каваленка. — У гэтым плане аператар павінен быць крыху і псіхалагам, каб зніваляць праблему. Можа, чалавеку толькі і трэба, каб яго выслухалі. Аднак часта людзі не разумеюць памераў сваіх правоў, змешваюць словы з эмоцыямі, не хочуць разу-мець і чуць аператара. Адночы мне пры-неслі паўтарагадзінны запіс з нецэнзурнай лексікай грамадзяніна, які толкам не мог

раствумачыць, што ён хоча. У дадзеным выпадку гэта была падстава звярнуцца ў правахоўныя органы, каб яны далі прававую ацэнку такім выказванням.

Часта бывае, што чалавек проста не разумее свайго судовага выканаўцу, нават калі той стараецца. Па меры сіл аператару трэба растлумачыць чалавеку даступнай мовай, у чым сутнасць праблемы і што яму трэба рабіць.

Адказы даведчаннага характару схіляюць некаторых да думкі, што кантакт-цэнтр — гэта своеасаблівы аналаг рэестра даўжнікоў, які змешчаны на сайце Мінюста. Аднак у рэестры не ўбачыш, напрыклад, разліковыя рахункі, куды пераводзіць грошы, і не даведдешся, дзе шукаць судовага выканаўцу ці яго начальніка. Многія проста дагэтуль не ўмеюць або не хочуць карыстацца інтэрнэтам і камп'ютарам і ў той рэестр нават не глядзяць. Так што адзінае выйсце для іх — тэлефанаванне. Некаторыя не хочуць шукаць сайт ды яшчэ ўводзіць на партале свае пашпартныя даныя, бо бяцца, што злучаныя могуць іх скрасці і выкарыстаць, каментуе Дзмітрый Каваленка.

— Такія меркаванні беспадстаўныя, бо злучэнне ў нас на сайце абароненае. А задача кантакт-цэнтры — забяспечыць атрыманне ўсіх званкоў у рабочы час і зрабіць сістэму органаў прымусовага выканання максімальна адкрытай. У прыёмны дзень судовага выканаўцы аператары, дарэчы, маюць права нават пераключыць на яго нумар чалавека, каб вырашыць пытанне непасрэдна з ім.

Ірына СІДАРОК.

НАЙЛЕПШЫЯ З НАЙЛЕПШЫХ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Пераможцамі заключнага рэспубліканскага тура сталі 688 школьнікаў. У адпаведнасці з інструкцыяй аб правядзенні рэспубліканскай алімпіяды дыпламамі першай ступені могуць быць узнагароджаны не больш як 20 % удзельнікаў (іх уладальнікамі сталі 132 вучні), другой ступені — не больш як 30 % (210 удзельнікаў) і трэцяй — не больш як 50 % (346 чалавек).

«Вельмі рэдка ў алімпіядным руху з'яўляюцца навічкі-адзінаццацікласнікі».

— Нягледзячы на тое што алімпіяда праводзіцца сярод вучняў 9—11 класаў, навучэнцам малодшых класаў таксама не забараняецца выконваць алімпіядныя заданні, напрыклад, за 9 клас. Так, сёлета на алімпіядзе па беларускай мове і літаратуры замахнуліся на заданні за 9 клас чатыры васьмікласнікі і тры з іх атрымалі дыпламы, — раска-зала Анжэла Кудаярава. — А васьмікласніца Яўгенія Кабяк, навучэнка гімназіі № 1 з Наваполацка, стала абсалютным пераможцам сярод дзевяцікласнікаў. Яна набрала найбольшую колькасць балаў сярод усіх удзельнікаў: яе сума магла быць яшчэ большай, але дзяўчынка «спатыкнулася» на тых заданнях, якія яшчэ не праходзіла па праграме.

Сярод пераможцаў рэспубліканскага тура былі не толькі гімназісты, ліцэйсты,

але і прадстаўнікі школ з сельскай мясцовасці, прычым у такіх традыцыйна складаных для школьнікаў дысцыплінах, як фізіка і матэматыка.

Плавалі, бегалі і адказвалі на пытанні

Паказальна, што ў заключным туры першай рэспубліканскай алімпіяды па фізічнай культуры было 12 удзельнікаў з сельскіх устаноў адукацыі, прычым чацвёрта з іх сталі пераможцамі. Між іншым, далёка не ва ўсіх сельскіх школах ёсць стандартныя спартыўныя залы, а тым больш басейны.

— Алімпіяда праходзіла ў чатыры туры, — паведамаў **намеснік дырэктара Рэспубліканскага цэнтры фізічнага выхавання і спорту навучэнцаў і студэнтаў Павел ШАСЦЯРЭНЬ**. — Першы складаўся з 50 тэарэтычных пытанняў, заснаваных на вучэбнай праграме, другі быў практычным па плаванні — трэба было пераадолець дыстанцыю ў 50 метраў на час. Падчас трэцяга тура тэсціравалася фізічная падрыхтаванасць школьнікаў — удзельнікі павінны былі выканаць у спартыўнай зале чатыры практыкаванні: чаўночны бег, скачок у даўжыню з месца (даваліся тры спробы), падцягванне на перакладзіне для юнакоў і падыманне-апусканне тулава для дзяўчат, нахіл уперад з зыходнага становішча седзячы. А на чацвёртым этапе неабходна было паказаць сябе ў гульнявых відах спорту: баскетболе, валеболе, гандболе, фут-

Прызёры міжнароднай алімпіяды па інфарматыцы 2018 года Аляксандр КЕРНАЖЫЦКІ, Станіслаў ЦІЦЯНОК, Андрэй НЕКРАШЭВІЧ і Марк КАРНЕЙЧЫК.

боле. Кожны выбіраў адзін від спорту. Самым масавым стаў гандбол — яго выбралі 29 удзельнікаў, 22 школьнікі выбралі валебол, 12 — баскетбол і 8 — футбол.

Ва ўсіх турах першай алімпіяды па прадмеце «Фізічная культура і здароўе» паўдзельнічалі больш за 33 тысячы школьнікаў. Першае месца па колькасці дыпламаў заваявала Гродзенская вобласць, другое — Магілёўская, а трэцяе — Гомельская.

«Праводзячы рэспубліканскую алімпіяду па фізічнай культуры, мы імкнуліся зацікавіць гэтым прадметам падлеткаў, каб яны захацелі звязаць сваё жыццё са сферай фізічнай культуры і спорту і сталі ў далейшым паспяховамі настаўнікамі і трэнерамі, — падкрэсліў Павел Шасцярэнь. — 18 пераможцаў з'яўляюцца вучнямі выпускных класаў. Некаторыя з іх ужо выказалі жаданне паступіць у Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт фізічнай культуры. Мы бу-

дзем толькі рады бачыць іх сярод нашых студэнтаў».

Аснова піраміды

Па выніках заключнага этапу рэспубліканскай алімпіяды журы вызначыла кандыдатаў у каманды для ўдзелу ў міжнародных школьных алімпіядах. Ужо ў красавіку для іх распачнуцца вучэбна-трэніровачныя зборы.

— Перамога на любым этапе рэспубліканскай алімпіяды па вучэбных прадметах — гэта вынік сістэмнай работы вучня і педагога пры абавязковай падтрымцы бацькоў, — падкрэслівае Анжэла Кудаярава. — Размова ідзе пра мэтанакіраваных дзяцей, якія год за годам рухаюцца да сваёй мэты. І вельмі рэдка ў алімпіядным руху з'яўляюцца навічкі-адзінаццацікласнікі. Як правіла, усіх гэтых дзяцей мы даўно ведаем. Як вядома, перамога на рэспубліканскай алімпіядзе ў выпускным класе дае прывілеі: уладальнікі дыпламаў

I, II і III ступеняў пры паступленні на адпаведныя спецыяльнасці ў ВНУ залічваюцца без уступных іспытаў. Здараюцца сітуацыі, калі вучань перамагаў на алімпіядзе ў 9 і 10 класах, але ў 11-м яму не пашанцавала. На жаль, лёгата для паступлення ў ВНУ дзейнічае толькі адзін год.

У 2018 годзе 58 беларускіх школьнікаў удзельнічалі ў міжнародных алімпіядах, з якіх прывезлі 50 медалёў: 5 залатых, 19 сярэбраных і 26 бронзавых. Вельмі паспяховай стала для беларускіх школьнікаў летась міжнародная алімпіяда па інфарматыцы. Інтэлектуальныя спаборніцтвы праходзілі ў Японіі і сабралі больш як 900 удзельнікаў з 88 краін свету. Беларусам удалося заваяваць дзве залатыя і дзве сярэбраныя ўзнагароды. Гэта найлепшы вынік за ўвесь час выступленняў нашых школьнікаў на міжнародных алімпіядах па інфарматыцы, што дазволіла ім заняць чацвёртае каманд-

нае месца, падзяліўшы яго са зборнай Расіі.

Паколькі Беларусь славіцца сваімі пераможцамі ў міжнародных алімпіядах, некаторыя з іх праводзяцца і ў нашай краіне. Напрыклад, у 2015 годзе ў Мінску прайшла IV Еўрапейская матэматычная алімпіяда для дзяўчат, у 2018-м — адбылася 52-я Міжнародная Мендзлееўская алімпіяда па хіміі, якая аб'яднала школьнікаў з 22 краін. А ў 2021 годзе ў Мінску пройдзе Міжнародная фізічная алімпіяда.

Ёсць міжнародныя алімпіяды, дзе навучэнцы павінны прадэманстраваць веды па некалькіх дысцыплінах. Так, у 2017 годзе каманда беларускіх школьнікаў упершыню ўдзельнічала ў міжнароднай алімпіядзе школьнікаў па фізіцы, хіміі і матэматыцы «Лабараторыя падрыхтоўкі талентаў» у Баку (яна праводзіцца сярод 15-гадовых падлеткаў), з якой нашы прадстаўнікі вярнуліся з узнагародамі, заняўшы другое месца ў камандным заліку.

На некаторых міжнародных алімпіядах для школьнікаў, як, напрыклад, на алімпіядзе па геаграфіі, рабочай мовай з'яўляецца англійская, таму толькі веданне геаграфіі для пападання ў зборную акадэмію недастаткова. Анжэла Кудаярава падкрэслівае: «Рэспубліканскія школьныя алімпіяды — гэта аснова піраміды па выяўленні і рабоце з адоранымі навучэнцамі, а яе вяршыня — удзел нашых школьнікаў у міжнародных школьных алімпіядах».

Надзея НІКАЛАЕВА.